

A TENGERPART

NAPILAP.

VI. évfolyam.

FIUME, szerda 1909. szeptember 29.

218. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229.)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 920.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . . 12 kor. Egy óra . . . . 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET

a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos példát sorja 40 fillér.

A tengerjog egységseítése.*) — A nemzetközi tengerjogi kongresszus. —

A Weser partján, az Északi-tenger második kikötőjében a tengeri magánjog nemzetközi egységseítésének világforgalmi jelentőségű érdeke gyűjtötte egybe a hajós-nemzetek képviselőit, amott az Ujvilág központjában pedig egy egész héten át ünneplik a Hudson folyó felfedezésének háromszázadik és az első gőzhajó vízrebocsátásának századik évfordulóját. Így kapcsolódnak egymásba most emlékezés és célszerűség a newyorki és brémai összejöveteleken.

Ebben a régi Hansa-városban a tengeri kereskedelemben érdekelt feleknek egymásközi jogviszonyát igyekeznek szabályozni, aminek a megvalósítását a gyakorlat napról-napra fokozottabban kívánja, követeli. Mert a szabad tengereken át menő világforgalomban a nemzeti jogszabályok csak ellentétek és hosszadalmas idő- és pénzbeli áldozatokat követelő pereskedésekre szolgáltatnak okot és alkalmat. Mihelyt egységessé válnak a nemzeti tengerjogok az összes nemzetek partjain, megszűnnek a mostani zavarok és a tengeri forgalomban legnagyobb érdekeit bíró magángazdaság felszabadul az alól a nagy elnyomás alól, amelyet állandó és súlyos akadálynak ismer hajótulajdonos, kereskedő és tengeri biztosító egyaránt. Ennek az egységseítésnek a szüksége szembeötlő minden esetben, amikor a tengeri fogalom túllép a belföldi terület: nemzeti hajó, nemzeti kikötő és nemzeti forgalom határain.

A tenger három mérföldnyire a nemzeti parttól mentes minden politikai uralomtól, nullis regio, amiből következik, hogy a jogi alánynya csakis az összes hajós-nemzetek egységes akaratával tehető. Ez a cél egy félszázada foglalkoztatja a művelt nemzeteket. Az első kongresszus 1860-ban Glasgowban ülésezett és becses jogszabályokat hozott olyan esetekre, amikor a hajót és a rakományt együttesen éri baleset. Két, illetőleg négy évvel később Londonban, illetőleg Jorkban volt a nemzetközi tanácskozás, amelyek későbbi eredménye egyrészt a „Jork—Antwerp—Rules“ elnevezés alatt ismert havaria-jogszabályok voltak, másrészt pedig az International Law Association intenzív érdeklődése a tengerjog iránt. Utóbbiból vált ki 1897-ben az Antwerpenben székelő Comité Maritime International, amely azóta Brüsszelben, Antwerpenben, Londonban, Párisban, Hamburgban, Amsterdamban, Liverpoolban és Velencében tartotta kongresszusait. A közgyűlések határozatai a belga kormány közvetítésével diplomáciai tárgyalás elé kerültek azzal a céllal, hogy a nemzetek magukévé tegyék a nemzetközi megállapodásokat és iktassák be nemzeti jogszabályaik közé.

*) Kemény Ödön az Adria m. kir. tengerhajózási társaság titkárnak tollából közölte „Az Újság“ vasárnapi számában.

A Comité Maritime International eddigi megállapodásai e hó 28-án jutnak Brüsszelben a diplomácia elé. Négy évvel ezelőtt, 1905-ben már tartottak Brüsszelben ilyen irányú diplomáciai tárgyalásokat, amelyekben Anglia, Franciaország, Németország, Ausztria és Magyarország, Olaszország és Oroszország, az Egyesült-Államok vettek részt. Ennek tárgya a hajóösszeütközések, továbbá a tengeri mentés és segélynyújtás nemzetközi jogszabályainak megállapítása volt. Ezekben a kérdésekben fog véglegesen megállapodni a mostani diplomáciai ülés, amely ezekkel kapcsolatosan a hajótulajdonos felelőssége határolásának, a hajójelzálóknak és a tengeri elsőbbségi jognak megbeszélését is felvette tárgysorozatába. Magyarországot ezen a konferencián Nagy Ferenc dr. nyugalmazott államtitkár, egyetemi tanár képviseli, aki az eddigi jegyzőkönyvekben is sikeresen domborította ki a magyar önállóságot.

Bréma városa és szakkörei ünnepi fogadtatásban részesítették a kongresszus tagjait. A tárgyalások helye a tőzsde és környéke, a városháza, kereskedelmi kamra stb. zászlódiszt öltöttek. A hűvös őszi szél lengeti az összes hajós-nemzetek lobogóit, a mienket is: az osztrák-magyar tengerészeti lobogót. Mindazonáltal a magyar önállóság minden irányban ki-domborított. A tőzsde nagy üléstermében három padoson díszlik az „Ungarn“ tábla, előttünk egyen az osztrák, mögöttünk a németalföldi és az orosz; szomszédságunkban a japán, argentinai, másfelől az olasz és a francia. Érdekes, hogy a németeken kívül, akik itthon vannak, a belgák után, akik e nemzetközi konferenciák összes szálait kezükben tartják, mi magyarok vagyunk legnagyobb számmal képviselve a kongresszuson. A németek száma 43, az an oloké 9, belgáké 13, magyaroké 12, franciáké 5, görög 3, dán 1, osztrák 2, olasz 6, norvég 3, németalföldi 4, orosz 1, svéd 3, japán 1, Egyesült-Államok 2.

A kongresszusi tagoknak a legmesszebbmenő vendégszeretetben van részük. Az első estén a brémai kereskedelmi kamara vendégei voltunk a nagyhirű Haus Seefahrt-ban, amely elaggott tengerészek és tengerészek özvegyeinek és árváinak közadakozásból emelt menedékháza. Az épület bejáráján szembeötlik a régi brémai mottó: Navigare necesse est, vivere non necesse. A fanatikus rajongás a tengerészethez, amit ez a jelige kifejez, évszázadok óta sajátossága ennek a weserparti városnak, amelyben az emberi erő és akarat pótolta a természeti hiányokat. Ez a kikötőváros önmagából és ugyszólván a saját erejéből lett északnyugati Európának egyik legjelentékenyebb kikötője, gyapot-, dohány-, cukor- és rizspiaca. Az alacsony vizállású Bréma nem képes befogadni a nagy oceánjáró gőzhajókat; ezen a hiányon 1827 óta segítettek a brémaiak, akik megépítették innen másfél órányira a legnagyobb hajót

is befogadni képes Bremerhaven-t, amely ma kiváló szolgálatokat teljesítő előkikötő. Ennek felszerelését és berendezését e hó 25-én tekintjük meg, amikor a Norddeutscher Lloyd meghívására külön vonaton megyünk Bremerhavenba és veszünk részt a társaságnak azon ünnepén, amelyet tiszteletünkre egyik oceáni gőzhajóján rendez. A közbeeső két estén a szenátusnak és a Comité Maritime International brémai testületének vagyunk vendégei. Előbbi a híres Museum-ban, utóbbi a Rathhauskeller-ben tartja estélyét.

A fuvardíj kérdése két napon át foglalkoztatta a kongresszust. A vita a legélelkebben az ugynevezett távolsági fuvardíj kérdése körül folyt, amelyet az angol jog nem ismer, a kontinentális törvények ellenben eddigelé alkalmaztak. A kérdés gyakorlati szempontból ez volt: fizetendő-e fuvardíj, ha a hajós önhibáján kívül az árut nem volt képes a rendeltetési kikötőig szállítani, vagy nem. Utóbbi a brit jog álláspontja, míg a kontinentális törvények szerint a fuvardíj a tényleg megtett ut arányában fizetendő. Hosszas vita után úgy látszott, hogy a megegyezés az angol jog alapján létrejön, közbejött azonban Nagy Ferenc dr. javaslata a magyar bizottság nevében, amely szerint arra való tekintettel, hogy a hajótulajdonos a hajóterület rendelkezésre bocsátásával szerződéses kötelezettségeit teljesítette, hozzájusson a távolsági fuvardíjhoz, ha bebizonyítani tudja, hogy az árutulajdonos árujának a közbeső kikötőben szükségéből történt kirakásával kárt nem szenvedett. Magyar részről Vio Antal dr. is támogatta Nagy Ferenc javaslatát. A magyar indítvány, amely mellett csak a norvégok szavaztak, elbukott, de volt annyi eredménye, hogy a fuvardíj dolgában a kongresszus nem határozott, hanem annak végleges szövegezését egy külön bizottságra ruházta.

A magyar bizottság szereplése nagyon rokonszenves volt. Nagy Ferenc dr. ismételt felszólalásait élénk figyelemmel hallgatták minden oldalon és különös súlyt adott felszólalásának azzal, hogy az általa készített új magyar tengeri magánjogi tervezetben az ő eszméje már fel is van véve. A magyar törvénytervezet Nagy Ferenc dr. francia nyelven osztotta ki a kongresszus tagjai között.

A kongresszus szombaton végződik, a mikor az 1911. évben megtartandó újabb tárgyalások helyét is megállapítják.

UJDONSÁGOK.

— Gépészek mozgalma. Az Ungaro-Croata és a hajógépészek klubja között a hajóstársaság gépészei ügyében folytatott tárgyalásról megírtuk, hogy az Ungaro-Croata a gépészek fizetésemelésével különböző — általunk már ismertett — okok miatt most nem foglalkozhatik a többi követelés ügyében azonban haj-

landó tárgyalni. A gépészek meggyőződésén azon okok valódiságáról, melyek miatt a társaság a fizetésemelés ügyét nem tárgyalhatja, egyelőre elálltak ezen követelésüktől, fentartva maguknak azt, hogy alkalmas időben a kérést újból előterjessék.

— **Szerencsétlenség a kikötőben.** Ma délelőtt 10 órakor a torpedógyár szokásos lanszirozó próbái közben egy süritett levegővel megtöltött kilótt torpedó szerkezeti hiba folytán eltért az utirányától és nekimegyt a Gregersen és Schwarz kikötőépítkezési vállalat arra haladó „Guido“ vontatógőzösének. A kis gőzös melyet a torpedó oldalba talált azonnal elsüllyedt és a rajta levő három főnyi személyzet csak uszva tudott a partra menekülni. Egyiknek sem történt baja. A gőzös huszonöt méter mély vízben fekszik és a torpedógyár már késznek nyilatkozott, hogy az elsüllyedt járművet kiemelteti és saját költségén ismét üzemképes állapotba helyezteti.

— **Színházjegy árusítás ünnepnapokon.** A kereskedelemügyi minisztert tudvalevőleg a vasárnapi munkaszünetről szóló törvény felhatalmazta, hogy a törvény intézkedéseit belátása szerint kibővíthesse. A miniszter ezuttal is élt a törvényadta jogával s legutóbb kibocsátott rendeletével megengedte, hogy a színházak, mulatóhelyek, általában látványosságok belépőjegyeit, programjait vasárnap és ünnepnap is árusíthassák az üzletekben. A rendelet most érkezett a kormányzóság útján a városi tanácshoz, a amely rendeletet Biasi Miklós dr. rendőrfőkapitányhoz tette át. A rendőrség egyébiránt közvetlenül is értesíteni fogja az érdekelteket.

— **Tettenért betörő.** Tegnap éjfélkor a rendőrségre kísérték Guresovich József 18 éves, pólai illetőségű suhancot, aki egy via voloskai helyiségben betörést kísérelt meg. Két társa a rendőrök láttára megfutamodott. Guresovich társainak nevét a rendőrségen nem mondotta meg. A pórul járt betörőt letartóztatták.

— **Hivatlan vendég a műhelyben.** Tegnap a késő éjjeli órákban Sirola János cipész a via Gisellán levő Baccich-ház portása észrevette, hogy a lépcsőházból nyíló műhelynek ajtaja nyitva van. Belépett a műhelybe, ahol nagy meglepetésére egy ismeretlen tartózkodott, aki úgy tett, mintha aludna. Sirola tüstént, rendőrt hívott, akinek átadta a hivatlan vendéget. Az ismeretlen a rendőrségen Miculicich György, 26 éves, krasicai illetőségűnek mondta magát. Bevallotta, hogy lopni akart, de a műhelyben nem talált egyebet, mint csak szerszámot és néhány ócska cipőt. Miculicichot a rendőrség letartóztatta.

— **Tolvaj mostohafiu.** Reccanatini Alfréd magánzó megjelent a rendőrségen s elmondta, hogy vasárnap délután feleségével a városban sétált. Mikor hazatértek, nyitva találták lakásukat s nagy megdöbbenéssel tapasztalták, hogy 104 koronájuk is elveszett, amelyet minthogy látását elvesztette, barátaitól és ismerőseitől könyöradamány gyanánt kapott. Hozzátette, hogy Bruno nevű, 22 éves, anconai illetőségű mostoha fiára gyanakszik, akinek letartóztatását is kérte. A fiatal embert a rendőrség letartóztatta, de pénzt nem talált nála.

— **Adakozás.** Az „Adria“ hajóstársaság 25 koronát adományozott a hajótöröttek családjainak segélyalapja javára a „Carpáthia“ kívándorlóhajón beszédett belépti díjakból.

— **A vasárnapi munkaszünet és a fűszerkereskedők.** Mint értesülünk, a fűszerkereskedők megegyezést akarnak létesíteni az iránt, hogy üzleteiket vasárnapokon csukva tartásák.

— **Mészárszékek vasárnapja.** Október 1-től március 31-ig a fiumei és susáki mészárszások üzleteiket vasárnaponként zárva tartják.

— **Vakmerő ékszerablás.** A pozsonyi rendőrség ma délelőtt távirati értesítést küldött a fiumei rendőrségnek, hogy tegnap délben

Kopun Mihály pozsonyi ékszerész üzletét egy ismeretlen egyén kirabolta. A rabló a déli szünet miatt bezárt üzletet álkulcsossal nyitotta ki s az üzletből a 2975, 2972, 3806, 4200, 4208, 4301, 13976, 3730, 3839 számú női arany remontoir órákat, száz darab arany jegygyűrűt, egy darab gyémánttal és smaragddal kirakott arany karperecet, öt darab arany krika-karperecet, egy darab arany duplafedelű remontoir omega órát, tizenhét egy és kettős fedelű női aranyórát, egyiknek a száma: 102,273, husz darab arany férfi remontoir órát, négynek a száma: 836, 14281, 877, 192926, husz darab arany nyakláncot, egy lapos arany férfi kettős fedelű omegaórát, három darab arany lánczarkötőt, egy tokban számos aranygyűrűt, harminchat arany függelékkel feliratokkal és Szűz Mária képpel vitt el. A rablást a távirat szerint egy közép magas, kővér negyven év körüli fekete ruhába öltözött, angolosan nyírott bajszu egyén követte el, aki a rabláskor felöltöt is viselt. A kár mintegy 10.000 korona. A pozsonyi rendőrség kérte a fiumeit, hogy a nyomozást a saját hatáskörében indítsa meg. A rendőrség a vakmerő rabló elfogatására meglett minden előkészületet.

— **Tolvaj alkalmazottak.** A rendőrség Cindecic Róbert 18 éves bécsi, Marchios Pál csáktornyai és Taborszki Károly 31 éves vadludski illetőségű napszámosokat letartóztatta, mert Steiner Rikárd üvegkereskedő üzletéből, ahol alkalmazva voltak, mintegy ötszáz korona értékű üveget és tükröt loptak s a lopott árut olcsón értékesítették. A rendőrség a hűtlen alkalmazottak ellen megindította az eljárást.

— **Modern Romeo.** Merluzzi Romeo 24 éves goriziai illetőségű gyári munkás, aki a Stabilimento Lazzarusnál van alkalmazva, ma a déli órákban féltékenységből borotvával megvágta feleségét, Juliát. Merluzzi önként jelentkezett a rendőrségen s dühtől remegő hangon elmondta, hogy csinos feleségére nagyon féltékeny volt s a délieknél szokásos *sfrigio-t* alkalmazta, hogy felesége arcát eléktelenítse. A rendőrség a féltékeny s veszedelmes Romeot saját kívánságára letartóztatta s megindította ellene az eljárást, a borotvavágással eléktelenített asszonykát pedig a mentők vették gondozásba.

— **Tolvaj hálótárs.** A budapest—fiumei személyvonat egyik harmadik osztályu kocsijában vasárnap hárman utaztak Fiume felé. Egyik állomáson hozzájuk csatlakozott egy ismeretlen fiatalember, aki beszélgetésbe elegyedett velük s később annyira összebarátkoztak, hogy elhatározták együtt keresnek szállást. Az elhatározást tett követte s mindnyájan egyik szusáki házban béreltek szobát. Minthogy a szobában csak két ágy állott rendelkezésükre, egy ágyba ketten feküdtek. Közülök egyik, névszerint Hatvan Antal szlavóniai illetőségű napszámos az ismeretlenel került egy ágyba. Hatvan mielőtt elaludt volna, pénzét a vánkos alá helyezte. Reggel mikor felébredt, az ismeretlen legnagyobb bámulatára nem találta az ágyban, de még nagyobb megdöbbenésére a vánkos alá helyezett 190 koronája is eittant. Hatvan bejelentette az esetet a szusáki rendőrségnek, amely nyomozást indított a tolvaj kézrekerítésére, aki valószínűleg Pólaiba szökött.

— **Eltávozott hadihajók.** A néhány nap óta kikötőnkben horgonyzó „Kaiser Karl VI.“ hadihajó és a „Phönix“, „Krake“ és „Polyp“ torpedóhajók ma hajnalban elhagyták kikötőnkét és Póla felé vették útjukat.

— **Párisi városi tanácsosok Fiumében.** Mint értesülünk, csütörtökön Fiuméba érkezik a párisi városi tanács néhány tagja. A tanácsosok Prágából jönnek s meglátogatják a város nevezetességeit.

— **A felfüggesztett kongregáció ügye.** A városi tanács tudvalevőleg a Congregazione

della Beata Vergine dei Sette Dolori vezetőségét többször felhívta az alapszabályok bemutatására. Minthogy az egyesület a felhívásnak nem engedelmességet, a városi tanács a rendőrség útján a kongregáció működését felfüggesztette s három tagu bizottságot nevezett ki az adminisztratív teendők elvégzésére és kötelezte a bizottságot az alapszabálytervezet bemutatására. A kirendelt vezetőség, mint értesülünk, ma megjelent a városházán s bejelentette, hogy az irattár vizsgálatánál megtalálta az 1863. évbéli közgyűlési jegyzőkönyvet, amely szerint a közgyűlés az ugyanakkor elkészített alapszabálytervezetét elfogadta. Minthogy az alapszabálytervezeten mindössze csak néhány jelentéktelen módosítást kell tenni, a bizottság nem is készít új tervezetet, hanem az 1863-iki alapszabálytervezetet módosítva fogja beadni a tanácshoz, amely azt a belügyminiszteriumhoz terjeszti fel jóváhagyás végett.

— **Utlevél nélküli kivándorlók.** A rimakokovai csendőrség ma táviratilag kérte a rendőrséget, hogy Greknar János 24 éves napszámost és nejét Zduť Zsuzsannát, akik engedély nélkül akartak Amerikába utazni, tartóztassa le.

— **A járda elfoglalásáért.** Bartóli Sándor gyümölcsárust egy napi elzárásra, átváltoztatható tíz korona pénzbüntetésre ítélték, mert elárúsító kocsját s ládáit az utcán hagyta s a szabad közlekedést megakadályozta.

— **Utcai botrányért.** A cosalái rendőri kirendeléség feljelentette Sternberger Ferenc, Tvek József 36 éves, Seper János 36 éves, Battista Ferenc 25 éves feistritzi és Jellausehgy Antal 22 éves adelsbergi kocsist, mert az éjjeli nagy botrányt csináltak a gelvedere Superioron. Belli Armand zárai illetőségű, 25 éves mozgófénykép alkalmazottat pedig a rendőrségre kísérték, mert a Via Duomon a rendőr felszólításának nem engedelmességet, sőt a kötelességét teljesítő rendőrt sértegetni kezdte.

— **A kikötőből.** Szeptember 28. *érkezett:* „Széll Kálmán“ magyar gőzös Santosból 1822 zsák kávéval; „Cristhian Horn“ német gőzös Hamburgból 84 hordó olajjal és 48 üres hordóval.

Indult: „Dalmatia“ osztrák gőzös Konstantinápolyba 60 tonna cukorral, 100 tonna rizsszel és 50 tonna vegyes áruval; „Amphitrite“ osztrák gőzös Alexandriába 200 tonna cukorral, 40 tonna rizsszel és 40 tonna vegyes áruval; „Leopolis“ osztrák gőzös Smirnába 500 tonna cukorral és 60 tonna vegyes áruval.

Távirat ◀▶ Telefon.

A képviselőház ülése előtt.

BUDAPEST, szept. 28. A képviselőház előtti térségnek rendes képe van, minthogy a szocialisták által rendezett tüntetés elmaradt. A képviselők nagy számban jelentek meg az ülésen s a politikai helyzetről vitatkoztak. Az ülés előtt Kossuth Ferenc Apponyi Albert grófal tanácskozott, Kossuth legközelebbi királyi kihallgatásával kapcsolatban. Justh Gyula a délelőtti folyamán több látogatót fogadott, köztük Wekerle Sándor miniszterelnököt is, aki hír szerint ma este Bécsbe utazik. A horvát képviselők a parlamentben rögtönzött értekezletet tartottak, amelyen elhatározták hogy ha a kormánynak a lemondásra vonatkozó bejelentése körül vita keletkeznék, a vitában ők is részt vesznek.

A képviselőház ülése.

BUDAPEST, szept. 28. Justh Gyula elnök pontban tíz órakor nyitja meg az ülést. Meleg hangon elparentálta Thaly Kálmánt, majd bejelentette, hogy a Hódgy Gyula ellen beadott összeférhetlenségi bejelentést aiaki okokból visszautasította.

Ezután Bozóky Árpád a házszabályokhoz szólva panasza tárgyává tette, hogy a kormány száznegyvennégy interpellációra tartozik válaszzal.

Nagy György engedélyt kért, hogy az ülés végén sürgős interpellációt intézhessen a miniszterelnökhöz a Curia elnöki székének betöltése miatt. Az elnök azonban Nagy György sürgős interpellációját nem engedélyezte.

Majd Holló Lajos emelkedett szólásra s a bankbizottság nevében betérjesztette a bizottságnak hónapokkal ezelőtt az önálló bank érdekében hozott határozati javaslatát, melyet az elnök annak idején napirendre fog tüzetni.

Általános figyelés között Wekerle Sándor miniszterelnök kért szót s bejelentette a kormány lemondását, továbbá, hogy kérte a királyt a lemondás elfogadására. Bejelentette továbbá, hogy a király Kossuth Ferencet, mint a többségi párt vezérét legközelebb kihallgatáson fogadják. Wekerle beszédét éljenzéssel és tapsal fogadták.

Holló Lajos hosszasan foglalkozott a válsággal s a kormány lemondásával, majd tiltakozott, hogy az alkotmányosnak elismert válságot az önálló nemzeti bank miatt elnyújtani igyekezzenek. Szerinte a kiegyezés a bank dolgában szabad kezet engedett a nemzetnek s reményének adott kifejezést, hogy a helyzet Kossuth bécsi kihallgatásával tisztázódni fog.

Szünet után Molnár Jenő beszélt s csatlakozott Holló Lajos beszédéhez.

Mezőfi Vilmos ezután indítványt nyújtott be, hogy az új kormány köteleztessék az általános, titkos, egyenlő választói jog életbeléptetésére.

A nemzetiségiek részéről Mihályi Tivadar szólalt fel. Az ülés végén Justh Gyula elnök indítványozni fogja az üléseknek október 5-ig való einapolását.

Gyulai Pál nagybeteg.

BUDAPEST, szept. 28. Gyulai Pál egyetemi tanár, a főrendiház tagja, súlyosan megbetegedett. Állapota ma válságosra fordult.

Elischer Gyula meghalt.

BUDAPEST, szept. 28. Elischer Gyula dr. egyetemi tanár, a kiváló nőorvos, ma Budapesten meghalt.

Uj hadtestparancsnok.

BÉCS, szept. 28. A király Schreiber Gyula kolozsvári altábornagyot budapesti hadtestparancsnoknak nevezte ki.

Hadihajóink utja.

BÉCS, szept. 28. A „Kaiserin Elisabeth“ hadihajó tegnap Hankaubá (Yangtse) érkezett, ahol négy napig marad.

A bosnyák—szerb határ rendezése.

BELGRÁD, szept. 28. A Drinamenti bosnyák—szerb határ rendezésére kiküldött bizottság elvégezte munkáját.

A bizottság tagjai Lesnicácól Sabacba mentek, hogy kormányaik részére elkészítsék a jegyzőkönyvet és a jelentést. Azt hiszik, hogy az összes kérdésekben megegyezés történik.

Rablógyilkosság a büntanyán.

TRIESZT, szept. 28. Az ó-város egy mulatóhelyén az éjszaka meggyilkolták és kirabolták Mattias Máriát. A szerencsétlen leányt társnői találták meg reggelre megfojtva. Szekrénye fel volt törve és ékszerei eltűntek. A leányok csak annyit tudnak, hogy Mattias Mária éjjel egy fiatalemberrel mulatott.

Abdul Hamid asszonyai.

BÉCS, szept. 28. Tegnap reggel Konstantinápolyból ideérkezett több háremhölgy néhány enuchhal. A volt szultán háreméből valók voltak az asszonyok s Bécsbe jöttek mulatni. Délután több kocsin az enuchokkal együtt ki-

mentek a Práterbe és amerre a sűrűn lefátyolozott török asszonyok kocsijai megfordultak, összeverődött a nép és bámulta a háremhölgyeket. Közben a török nagykövetségről értesítették a rendőrséget és intervenciót kértek. Erre aztán a kocsikázó háremhölgyeket és az enuchokat bevitték a rendőrfőnökségre, de a rendőrtisztviselőnek nagyon meggyűlt a baja a török asszonyokkal. Sirva fakadtak és anyanyelvükön fogadkoztak, hogy ártatlanok. Eljött a török nagykövetségről egy magasabbrangu hivatalnok is, aki csak azt kifogásolta, hogy az enuchok a császári hárem egyenruháját viselik. Egy óra múlva szállásukra bocsátották haza a török asszonyokat.

A volt szerb trónörökös adósságai.

BELGRÁD, szept. 28. A Stampa értesítése szerint a kormány elhatározta, hogy György hercegnek adósságai törlesztésére 500.000 dinárt bocsát rendelkezésére és 120.000 dinárnyi apanaget ad neki.

Minden a kihordás vagy szétküldés körül felmerülő panaszt telefon vagy levelezőlap útján szíveskedjenek nekünk bejelenteni.

Kobelt és Vidákovics
Bristol kávéháza
ABBZIA.
ESTÉNKÉNT
BARCZA JENŐ
kaposvári cigányzenekara hangversenyez.

Büchler L. Abbazia

(a Stefania szállóval szemben).

Férfidivat különlegességek a legelőkelőbb uri közönség számára.

Magyar cég! Szabott árak!

Uj szőnyeg-áruház!

A Szekulesz-féle japán áruház - Fiume.
(Via Alessandrina)

uj szőnyeg-osztályt rendezett be kiváló finom, valódi

perzsa és szmirna szőnyegekéből.

Jutányos árak! Szabad megtekintés!

Lederer penzió Abbazia.
Habsburg villa és Park szálló

120 szoba. Lift. Fürdők a házban. Villanyvilágítás. Árnyas kert. Gyönyörű kilátás a tengerre. Szoba és ellátás 8 koronától feljebb. Családoknak engedmény.

A Kobrak - cipőgyár

hirneves gyártmányainak egyedüli lerakata
Vértés S. - Fiume

Via Governo 10 (Corso) az Adria palotával sz.

Óriási választék mindennemű férfi- női- és gyermek-cipőben
garantált elsőrendű minőség.

VARIETÉ

Hôtel Susak

Ujból megnyit!

Esténként elsőrendű

művészi erők fellepte.

Kezdetre 9 órakor. Belépti díj 1 K.

Kiadó lakás.

A Belvedere Superiore villában modern öt szobából álló uri lakás, kerttel, szép kilátással a tengerre azonnal kiadó. Felvilágosítással szolgál a kiadóhivatal.

Giacomuzzi -- Velence.

San Marco, Calle Vallaresso

Előkelő kávéház és bodega.

és nagy kávéház és vendéglő a művészeti kiállítás parkjában.

Elsőrendű kiszolgálás. Mérsékelt árak.

„DE LA VILLE“

SZÁLLODA, KÁVÉHAZ ÉS ÉTTEREM
FIUME, DEAK-KORZÓ.

A magyarság találkozó helye.
Helybeli vendégek az étlapárakból
20%o engedményt kapnak.

A kávéházban esténként HORVÁTH PALI cigányzenekara GÁBOR kisbögös szólístá-
val hangversenyez.

TULAJDONOS:
ifju BUDAI KÁROLY

Hotel Pensió JOLANDA

VELENCE

Legolcsóbb, legszebb fekvésű szálló Riva degli Schiavoni, 200 lépésnyire a Márktértől.

Modern kényelem. Villanyvilágítás.
Kitűnő konyha. Szobák 3 lírától feljebb.
Penzió 8 lírától feljebb.

Fleischhacker C. tejcsarnoka

és kávémerése a Piazza Elisabetta és Adamich utca sarkán, (az Adria palotával szemben).

Gróf Pejacevics féle TEAVAJ

kizárólagos elárúsítása.

Mindenkor frissen.

Tej, tejföl, turó, vaj és tiszta akácméz nagyban és kicsinyben. TELEFON 534.

A Standut Oel Company

Fiume Via Riva 2. I. emelet.

havi bérletet

nyit üzlethelyiségek és lakások állandó pormentesítésére, tisztogatására és szagtalan fertőtlenítésére kitűnő Standutin gyártmányával rendkívül mérsékelt reklámárak mellett.

Ugyan csak olcsóhavi bérletben beeresztünk és fényesítünk szobákat Standut krémmel.

Bratovich G. N.

könyvkötészetete átköltözött a Castello utca 9. számú Kucich-házba. Telefon sz. 766.

Minél számosabb megrendelésért esedezik továbbra is

Bratovich G. N.

A DREHER ANTAL-féle egyesült sörgyárak részvénytársaságának.

(gyár Budapest-Kőbánya) FIUMEI FŐRAKTÁRA.

Iroda: Ürményi-tér 6. — Telefon szám 226.
Jégyvár: Canale-utca, Steinmann-ház.

GYÓGYHATÁSÚ

DUPLA MALÁTA SÖR

Orvosok által ajánlott gyógyító hatású sör. A sör hetenként 25 majolika palackot tartalmazó eredeti ládákban érkezik frissen a gyárból. — Ezen kitűnő sörön kívül állandóan raktáron van kiviteli és márciusi sör, 1/4, 1/2 és 1 hl.-es hordókban és 50 fél literes palackot tartalmazó eredeti ládákban

Vendéglősök rendelésre barna dupla maláta sört is kapnak. — Bárhova házhoz is történik szállítás.

DETAIL ELÁRUSÍTÁS: minden jobb fűszer- és csemege-üzletben.

Mindenkor friss csapolás:

Főképviselet: Rupnik Emil, Ürményi-tér 6.

FILIPPOVICH EDE

Uri és női fodrász terme

Fiume, Deák-korzó 30. szám

külön női teremmel, hol fejmosás vilányos készülékkel, hajfestés, manicure, pedicure és mindennemű haj- és fésülési munka kifogástalan jó és gyors kivitelben végeztetik.

Előkelő uri fodrász terem.

Bérbe adó a susáki oldalon egy gyönyörű szép fekvésű, egészséges, pormentes és erdővel körülövezett kis birtok, majdnem két hold szőlővel és gyümölcsösrel, — két szép családi házzal és gazdasági épületekkel. A birtok igen alkalmas a tehenészet, sertés hizlalda és baromfi tenyésztés esetleg nyári mulató berendezésére. Az egész birtok évi bére 2400.— kor. Fele is kiadható esetleg hozzá társ elfogadtatik. Cim a kiadóhivatalban.

A FIUMEI KERESKEDELMI BANK

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

ADRIA PALOTA FIUMÉBAN ADRIA PALOTA

betétkönyvek és folyószámlák után

4% netto kamatot

törít meg feleinek.

A tőkekamatadót a bank önmaga viseli.

Két nagy szoba

esetleg külön is a Corson villanynyal, gázzal, lépcsőházi bejárattal butorozva vagy butor nélkül kiadó. Irodának is alkalmas. Bővebbet Központi Tejcarnok Via Ciotta.

Fiumei első magyar rizshántoló- és rizskeményítőgyár részv.-társaság.

FIUME.

Különlegesség

FÉNYKEMÉNYÍTŐ

táblácskákban.

VÉDJEJY.

A vegyi tisztaságért a gyár kezkesedik.

ifj. Latcovich János

FIUME, Kossuth Lajos u. 2.

TELEFON száma 994.

Legolesőbb női- és férfi divat-áruház. Mennyasszonyi kelenygyék. Legfinomabb és legdivatosabb gallérok és kézelők, sétapálcák, nap- és esernyők, bőr- és cérnakeztyük. Női övekben nagy választék. Szines és :-: fehér ingek óriási raktára. :-:

Nyakkendők ingyen.

ABBAZIA

Petriz Szálló és Étterem

(azelőtt ERTL.) Abbazia központjában.

Elegáns szobák. Elsőrendű konyha. Naponta friss halak. Kőbányai polgársör és piizeni ősforrás. Válogatott borok.

Új tulajdonos Petriz József. az Emma penzió tulajdonosa is.

Bonin Penzió - Velence

S. Marco, Corte Barozzi.

Kitűnő bécsi penzió, főleg magyarok és osztrákok által látogatva, egy percnyi távolságra a Márkus tértől.

Napi penzió ár hét lira.

Ajánlunk: Amerikai íróasztalokat és irod. butorokat Grammofonokat és lemezek

legnagyobb választékban kicserélhető tüvel és tücszerelés nélkül,

messzehangzó lemezeket

termek és kerthelyiségek számára, továbbá

„detektív“-boltpénztárakat

csengettyű-alarmkészülékkel, a mely a kézi pénztár megdézsmálását vagy betörést lehetlenné teszi, végül

Wertheim-pénzszekrényeket

minden nagyságban készpénz és részletfizetésre árusít a Tenger melléki Kereskedelmi Társaság Fiume, Corso 12 I. em.

Javítások elfogadtatnak.

Hirdessen „A TENGERPART“ napilapban!

„A Tengerpart“ immár hatodik évfolyamban jelenik meg és oly elterjedésnek örvend, a milyent eddig Fiumében egyetlen egy magyar lap sem tudott felmutatni.

„A TENGERPART“ minden hirdetése eredménnyel jár.

Kiadóhivatal: Vicolo dell'Ospedale, Wurzer ház.

Telefon 229. sz.

Ugyanott vétetnek fel előfizetések is bármely naptól kezdve.

Telefon 229. sz.

„A Tengerpart“ független és szókimondó irányával szerezte meg népszerűségét és olvasottságát.